

Kunstwerk v/d week

MARJAN LAAPER A SENSE OF WONDER

Levend

Marjan Laaper redde een huisjesslak van de dood, zette haar op de hand van een porseleinen beeldje en creëerde zo het wonderlijk mooie *A Sense of Wonder*.

Door Sarah van Binsbergen

Marjan Laaper: *A Sense of Wonder*.

Foto Natascha Libbert

Als of het een ballet opvoert, zo sierlijk beweegt het slakje op de hand van het porseleinen beeld. In de video *A Sense of Wonder* lijken ze betoverd door elkaar; de slak door het meisje en het meisje door de slak. De slak beweegt ritmisch haar voelspriet en kronkelt teder om de ranke porseleinen vingers. Het meisje kijkt vol bewondering toe.

Dit is een en al projectie van mijn kant natuurlijk, gevoelens toegedicht aan een levenloos beeldje en een huisjesslak. Dat is ook precies het punt. Het dier als mythisch wezen waar de mens allerlei eigenschappen en gevoelens op projecteert speelt de hoofdrol in de video's in de tentoonstelling *Longing for Paradise* in de Rotterdamse galerie NL=US. De kunstenaar, Marjan Laaper, kunt u kennen van kunstprojecten in de openbare ruimte. Ze maakte onder andere het eerbetoon aan Ramses Shaffy in de Amsterdamse Noord-Zuidlijn.

Voor *Longing for Paradise* filmde Laaper dieren van dichtbij, vanuit een vast standpunt. Ze presenteert de films als monumentale projecties in een verduisterde galerie. Naast de slak zien we ook een slapende rode panda, een oehoe, een jaarvogel en een ganzenfamilie. Zo uitvergroot

en zonder context worden de dieren vanzelf fabeldieren vol symboliek. De jaarvogel, die de titel *The Messenger* meekreeg, lijkt met zijn priemende ogen inderdaad een boodschap over te brengen. Moeder de gans roept vertederend op, vooral als je ziet dat ze naast haar eigen kleine gansjes ook een kippenkuiken onder haar vleugels beschutting biedt. De beelden zijn toegankelijk en direct, toch kun je er eindeloos naar blijven kijken.

Dat kan ook letterlijk, want de video's zijn gemonteerd in een lange loop waarin je onmogelijk een begin en einde kunt ontwaren. De kunstenaar knipte de opnamen op en herhaalt de fragmenten in een steeds andere volgorde. Naadloos lopen de beelden in elkaar over. Het is gestolde tijd, een schijnbaar eeuwigdurend moment.

Ze had hem bijna doodgetrapt op weg naar haar atelier, die slak. Gelukkig zag Laaper het beestje net op tijd op het pad zitten. Ze raapte het op en dacht ineens aan dat Chinese beeldje op haar kast, van een vrouw die ook naar een diertje - een vlinder - op haar hand staart. Hup, snel de slak veilig ondergebracht in het atelier en teruggefietst naar huis. Even later stond ze in haar atelier de wonderlijke paringsdans van slak en beeldje te filmen.

Door de dramatische belichting, de donkere achtergrond en de verstilling dacht ik bij de films in *Longing for Paradise* aan stillevens. Vaak staan op die stillevens voorwerpen en levenloze natuur: een glazen beker, geplukt fruit, verwelkende bloemen in een vaas. Soms voegde de schilder ook een piepklein levend elementje toe, zoals een vlinder of wesp. Voor de gelegenheid heb ik er eentje met een slak bij gepakt, van de achttiende-eeuwse schilder Willem van Leen.

Als je zo'n stilleven naast de video van Laaper legt, begrijp je nog beter wat er zo bijzonder is aan de dans van de slak. Veel stillevens prediken de vergankelijkheid. Soms vertolkt door licht verwelkende bloemen, een andere keer door overrijp fruit in een voorstadium van ontbinding. In dit voorbeeld van Willem van Leen zijn het de dode vogels die de boodschap overbrengen. Het slakje dat er naast kruipt, voegt een sprankje leven toe, maar het contrast maakt de dood juist extra aanwezig.

In *A Sense of Wonder* gebeurt het tegenovergestelde. Dit slakje, pas gereed van de dood, voert hier haar prachtige eeuwigdurende dans op. En doet dit met zoveel overtuigingskracht dat zelfs het levenloze beeldje lijkt mee te doen.

Wie?
Marjan Laaper
Wat?
A Sense of Wonder,
videoloop
(2020)
Waar?
Longing for
Paradise in Ga-
lerie NL=US,
Rotterdam
Wanneer?
T/m 24/04, op
afspraak

Willem van Leen: *Stilleven (1798)*.

Foto Rijksmuseum Twenthe